

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 6 ft — kr.
 Negyedévre . . . 1 > 50 >
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre . . . 8 ft — kr.
 Negyedévre . . . 2 ft — kr.
 Váltásra postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 ft — kr.
 Negyedévre . . . 2 > 50 >

Megelenek mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével,

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apacza-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes számokra 2 kr.

Golgotha.

A néma csend, melyet a harangok méla zúgása sem zavar meg, a beszélő fájdalom kifejezése, a mely kiült az arcokra, a templomokból templomokba zarándokoló nagy néptömegek, a keresztény világ egyik nagy ünnepét hirdetik.

Nagypéntek van ma! S társadalmunk hála Isten! még annyira keresztény módon gondolkodik, érez és él, hogy ez meglátszik külsején.

A megváltás nagy drámájának epilógusa játszódott le e napon a Golgothán.

A testet magára öltött Isten-ember, a ki oda hagyta Atyjának jobbát, szegény Szűztől elhagyatott istállóban született, hogy ne lenne többé bűn szegénynek születni és lenni, harmincz éves koráig, mint szegény ácsiparos két keze munkája után élt, hogy a munkát megdicsőítse, harmadfélévig fáradt, tanított, hogy közölje velünk azokat az elveket, amelyek a bálványimádás, tudatlanság és erkölcsi súlyedés posványába merült beteg óvilág romjain egy egészséges új világot valának létesítendőek, ma végül ellenségei dühének esvén áldozatul, vérét az utolsó cseppig kiontotta éretünk a keresztfán.

Az életet egy utazáshoz, úthoz szokták hasonlítani, mely bölcsönket és sírunkat köti össze, — elég találóan. Jézusnak az élete is egy ily út volt, a melynek kiinduló pontja a betlehemi jászol, vége a Golgotha; de ez az út annyi könnyel, veríték és vérrel lett beáztatva, amennyit még ember nem szenvedett, amennyit csak egy Isten képes végtelenül szeretni! . . .

Régi axioma, hogy a szenvedés osztályrésze minden földi nagyságnak. Tagadhatlan.

Themistoklest, miután kivivta hazája szabadságát, egy hétre rá önnemzete agyonkövezésre ítéli.

Sokratest, az ó-kor legnagyobb bölcsét, aki a polytheismus közepett lángelméjével mint a monotheismus napja világított, honfitársai méregpohárral jutalmazták.

Galileit, midőn a Copernicus tan hívének vallotta magát, a peripatetikus rendszer követői bebörtönözték.

Kolumbusz Kristófot, miután az öreg Európa számára egy új földrészt — Amerikát — szerzett meg, önhazája piszkos önzésről, haszonlesésről vádolja, börtönbe dobja, majd rozsdás bilincsekbe verve hozatja vissza az ó-világba.

De kicsodák e szenvedések a fájdalom emberének, az »ecce homo«-nak kinjaihoz képest?!

Azután ez az út a betlehemi jászoltól a keresztfáig — a Golgotha útja nemcsak fájdalmas, de tanulságos is. A szenvedés történetének egyes mozzanatait a lélektan mind megannyi nagyszerű problémái. Feledtetik a fenálló ellentéteket, s barátokká teszik azokat, akik eddig egymást mint ellenségek gyűlölték. Pilátus Judea helytartója, amint meghalja, hogy Jézus Galileából való elküldi őt Heródeshez, aki a húsveti ünnepek alkalmából szintén a zsidó fővárosban időzött. »És jó barátok lőnek Heródes és Pilátus az napságtól, mert azelőtt egymás ellenségei voltak« — jegyzi fel a szentírás.

Hányszor ismétlődött e jelenet azóta?! Hányszor látjuk, midőn a kath. vallás megaláztatásáról van szó, jó barátokként kezdet szorítani azokat, akik egymást más különben megölnék egy kanál vízben. Az »ecrasez l'infame« — »tiporjátok el a gyalázatost« feledteli közöttük a faji és vallási ellentéteket, mert jobban gyűlölik

a kath. egyházat, mint szeretik magukat. Az a vallásfelekezet, amely azzal szeret tetszelegni magának, hogy évszázadokon át ő volt a magyar alkotmány védőbástyája, a radikális egyházpolitika béréért eltűri, hogy a szabadelvű párt az alkotmányt felfüggeszti Nyitrán, Girálton és Stomfán, nem akarja meglátni a korrupció férgét: a Miklós-Pulszky, Fejérváry-Gromon-féle eseteket, szóltan hajtja oda fejét a liberalizmus jármának, túri a mai, pedig tőrhetetlen, állapotokat.

Az a fájdalmas út, mely a betlehemi jászoltól a Golgothaig vezetett, a keresztfán ért ma véget. Ott a kereszt tövében egy csapat verődött össze, a melynek egyik része imádta, a másik gunyolta a haldokló Krisztust. Ott a kereszt tövében született meg tehát Krisztus szeretete és gyűlölete és ez a két érzélem onnan köruttra kelve, azóta XIX. század óta járja a föld kerekét. A százados sóhaját: »Ez valóban Istenfia volt!« ma millió és millió ajkak ismétlik, s ezeket nem fogják soha sem tulkiáltani, sem elnémitani az istengyűlölők erőszakoskodásai. A hova az idők folyamán a keresztet kitépték, onnan a bálványimádás, tudatlanság, erkölcsitelenség sokféle változatai: női prostitúció, polygámia, véres emberáldozatok, rabszolgakereskedés eltűntek, s helyüket elfoglalták a ker. felvilágosodás, tudomány és műveltség.

A kereszténység és civilizáció, e két hatalmas eszme, annyira összeforrott azóta egymással, hogy egyik a másik nélkül nem állhat fen, a mint virág nem nőhet talaj nélkül, világosság nem lehet a világosság forrása nélkül; s azért a honnan számúzik az egyiket, eltávozik a másik. Az élet mestere bő példákkal szolgálhat e tekintetben. Kis-Ázsia megszűnt imádni

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Fájdalmas Boldogasszony siralma.

(STABAT MATER.)

Dr. Nogáll János fölsz. püspöktől.

Áll az anya, tör szívében,
 Keresztfánál, könny szemében,

Látva rajta egy fiát.

Kegyes lelkét bánatának,

Nagysiralmas fájdalmának

Éles töre járja át.

Oh mi nagy volt rettegése,

Aggodalma, epedése,

Mily gyötrelmet szenvedte!

Sírt és szíve vérzett, látván

Hogy gyötrődik keresztfáján

Édes egy egyetlen.

Volna szív, mely meg nem indul

Krisztus anyján, s könnye nem hull,

Látva őt kesergeni?

Volna ember, ki ne szánja

Azt az anyát, midőn látja

Egy fiát elvérzeni?!

Midőn látja, hogy' kínozzák,

Izig-vérig ostorozzák

Maga népe vétkeért.

Látja, kínhalálra váltát

Átszurt szíve vére hulltát

Emberért, a bűnösért.

Nossza, kegyesség szüléje,

Anyaszív szerelmére,

Siralmadban részesíts;

Adj szívembe égedelmet,

Ur-Krisztushoz gerjedelmet,

Szerelmére édesíts.

Azt tedd, értem sebesültnek

Vésd szívembe megfeszültnek

Mélyes-mélyen sebeit;

Oszd meg vélem szülöttnednek

Értem annyit szenvedettnek

Vérrel buzgó kékeit.

Engedd, hozzád csatlakozzam,

Siralmadban hadd osztozzam

Teljes világlétemig;

Adjad, véled siránkozzam,

Megfeszültön szánkozzam

Lépten-nyomon síromig.

Szűzek szűze, dicsőséges,

Légy te nékem édességes,

Add szememnek könnyeid';

Add, hogy Krisztus keresztfáján

Legyen nékem szinte részem,

Szemmel tartsam sebeit.

Szenvedésben kedvem' leljem,

Kereszt legyen egy szerelmem,

Jézusért, te fiadért;

Az ítélet nagy napjára,

Bízom hozzád, ótalmára

Szót emelsz te hívedért.

Ur keresztje dicsőségem,

Szent halála reménységem,

Szíve szívem nyugalma.

S majdan testem földbe térve,

Lesz lelkemnek, eget érve,

Örök élet jutalma.

a megfeszített, és ma Mohamed rab-szolga jármába nyög.

Éjszak-Afrika, mely egykor irányt adott a világnak és kereskedelmének, ma ten-geri rablóiról híres. Egyptom, Assyria Pa-lesztina, Libia, melynek hegyeit és téreit egykor tudományos és szentéletű szerze-tesek kolostorai népesítették be, ma a nomád arabsok tanyája. S ki tudja mi vár mi reánk?! . . . Ki tudja a mi ma-gyar hazánk egy évszázad alatt nem fog-ja-e magától eldobni a kereszténységet s vele létének és fenmaradásának alapját? A rohamosan terjedő vallástalanság, az erkölesitönk, a őszinteség és az igazi ka-rakter hiánya, egész politikai, gazdasági, irodalmi és művészeti életünk szomorú symptomái annak, hogy hazánk erre az ösvényre tért egy ezredéves létünk alko-nyán.

Pedig nemcsak a hitnek és vallások-nak, a nemzeteknek is vannak Golgothái.

A két órgyilkos között felemelt ke-reszt, rajta a haldokló Istenemberrel, a töviskoszorúval körülövezett fej, a hala-vány homlok, a vérben uszó szemek, a kínoktól eltorzult arcvonások, a tompa vasszegekkel átvert kezek, a százados ha-lált fürkésző lándzsájától átdöfött szív, a vértől folyó kékek, a vértócsa, mely a kereszt tövében elterül . . . ez a keresztény hit Golgothája.

A radikális egyházpolitikai törvények: a civilizázasság, a szabad vallástalanság, ezek a kath. vallás Golgothái.

Mohi, Mohács, Világos, de főleg a je-lenlegi politikai állapotok, ezek magyar hazánknak Golgothái.

De ne fesszessük ma ezeket, hiszen ma nagypéntek van. A keresztben haldokló Jézus szavai: »Atyám bocsáss meg nekik, nem tudják mit cselekesznek!« is erre intenek, hogy ne fesszessük. Ma az is-tengyilkos zsidókért is imádkozik az egy-ház. Imádkozunk mi is a kereszt vala-mennyi ellenségeért, a megkereszteltékért épen úgy, mint a megnem keresztelte-

kért, kath. hitünk diadaláért, de főleg szegény magyar hazánkért . . .

Imádkozunk, hiszen ma nagypéntek van! . . .

Törvényjavaslat a közigazgatás államosításáról.

Félhivatalosan jelentik: A belügyminiszte-riumban már elkészült a közigazgatás rendezé-sére vonatkozó az a négytörvényjavaslat, amely-nek elkészültét a kormány, programja első kifejtése alkalmával kilátásba helyezte. Magától értetődik, hogy ezek eddigelé még csak előadói tervezetek, a melyek még összevetésükre és egymással való összhangzásba hozatalukra vár-nak. Tekintettel arra, hogy e javaslatok parla-mentáris tárgyalása ez évben már ugy sem várható, közzétételük csakis a nyár folyamára van kilátásba véve.

A négy tervezett ezime: 1. a vármegyék-ről; 2. a városokról; 3. a községekről; 4. a fe-gyelmi eljárásról. A belügyminiszternek a pénz-ügyi törvény tárgyalása ötletéből valószínűleg bővebb alkalma lesz ezen tárgyalásokról nyilat-kozni.

A választói névjegyzékek.

A választói névjegyzékekbe való fölvétel-nek határideje április 14-én jár le. Minthogy a jövő évben tudvalevőleg az általános képvise-lőválasztásokat is meg fogják tartani és mint-hogy e névjegyzékekből visszaélések, gondat-lanság és hanyagság folytán sokan kimaradhat-nak; ez uton is figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy ez évi adójukat április 14-ig fizessék le.

A honvédek.

A *Kölnische Zeitung* ma érkezett száma budapesti levelezést közöl a honvédekről, a melyben egészen helyesen világítja meg a hon-védség szerepét. »A honvéd szónak, — írja — a magyar ember előtt mindig jelentős és mély értelme volt. A honvéd utóda azoknak a rette-netes szabad vitézeknek, a kik hajdan Rákóczy Tököly, Beresényi vezetése alatt dacoltak a császári sással. A honvédsereget az emlékeze-tes 48-as törvényhozás hozta létre, a mely a

szabadság fátylóját elvitte a haza legtávoliabbi zugába, a fiatal hadsereg csakhamar kiállotta a tűzpróbát. Persze, a mióta horvátokat, szer-beket, románokat, németeket, tótokat és ruthé-neket is soroznak a honvédek közé, megválto-zott eredeti jelentősége (?) mindamelllett forró vágya minden magyar hazafinak, hogy önálló nemzeti hadsereggé fejlessze a honvédséget. Csak a ki ezt tudja, értheti meg azt, hogy a honvédelmi költségvetés tárgyalása midig olyan erős hullámzást idéz fel. Az utóbbi időben a vita a rendesnél hevesebb volt, mert a hadügy élén egy tábornok áll, aki nem személyes ér-zelmei által vezeteti magát, hanem a modern hadi tudomány elvei által. *Fejérváry báró e tekintetben nyílt ellenkezésbe jutott a magyar közvéleménnyel.* A magyarság vezérei önálló, nemzeti szellemtől áthatott hadsereget óhajta-nak, a honvédelmi miniszter azon van, hogy a honvédesapatokat a *közös hadsereghez illessze* és a veszély pillanatában a monarchia össz-erejének kiegészítő szervévé tegye. A honvéd-ség ennélfogva csak gyalog- és lovascsapatok-ból áll, háboru esetén pedig a közös hadsereg-től kérnének tüzéséget kölcsön. Ez roppant izgatottságba hozta a magyarság zömét képvise-lő függetlenségüket.*

Badeni és Lueger.

Furesa viszonyok azok, a melyek között Bécs városa az utóbbi időkben van. Az osztrák monarchia császár városának képviselőtestülete ellentétes álláspontot foglal el a kormányval. Mindenesetre feltűnő jelenség, hogy egy ország-ban egy kormány vezethesse az ország ügyeit, a mely nem bírja a székváros polgárainak bi-zalmát, mert a legutóbbi képviselőválasztások kétségtelen jeleit mutatják e ténynek. Pedig az ország fővárosa rendszerint irányadó a politika terén is. E különös helyzetet azonban megértjük, ha elgondoljuk, mily különféle népeket ölel fel az osztrák monarchia magában. A nyelv és ennek révén a nemzeti élet különbözősége, a történelmi multon alapuló körülmények számos válaszfalat emeltek, a melyeket csak nagynehe-zen győzhet le a reichsrathnak egyesítő befo-lyása. Az ellentétek, melyek így származtak,

Az atya.

Irta: Björnstjerne Björnson.

Az egyén, akiről elbeszélésünk szól, egyike volt községében a legtehetősebbeknek; ugy hív-ták, hogy Oeveraas Thord. Thord egy napon beállított a község plébánusának dolgozó szo-bájába, mélyen meghajolva, arcán tisztelettel-jes komolysággal.

— Gyermekem született, ugymond és meg-akarom kereszteltetni.

— Mi lesz a neve?

— Az atyám neve, Tinn.

— Kik lesznek a keresztstülői?

Erre megnevezett a község köztisztelőben álló női és férfiai közül néhányat, akik vele különben is mindnyájan rokonságban állottak.

— Van-e ezen kívül még valami ügyes-bajos elintézni valója? kérdé a lelkész, szelid tekintetét arcán hurezolva.

Emberünk néhány pillanatig gondolkodni látszott.

— Ugy hát legyen nyugodt, megfogjuk ke-resztelni, vevé fel újra a beszéd fonalát a pap.

— Még e hét valamelyik napján ugyebár?

— Igen, szombaton délbe tizenkét óraker.

— Van-e még ezenkívül valami óhajta-sa?

Thord kalapja után nyult s indulni készült, ezzel adván tudtul, hogy nincsen.

Ekkor felemelkedett íróasztala mellől a pap, Thordhoz lépett, megfogá kezét, mélyen a szemébe tekintett s így szólt: Ugy hát engedje meg nekem, hogy egy jó kívánságomnak adjak

kifejezést: adja Isten, hogy áldás legyen önre nézve az a gyermek és ne átok! . . .

*

Tizenhat év mulva ott találjuk emberün-ket ismét a község plébánusának dolgozó szo-bájában.

— Hogy mint van Thord, — kérdé a plé-bános, a nagy idő, a mely óta nem láttam, semmi nyomot nem hagyott hátra magán?

— Semmi bajom, gondom, — válaszolá.

— Mivel lehetek ma szolgálatára?

— Fiam ügyében jöttem, aki holnap akar szent hitünk zászlója alá esküdni, megbérmál-kozni.

— Ó a maga fia egy nagyon derék, jóra-való fiu.

— Én azonban addig nem akartam stülői beleegyezésemet megadni, míg lelkészünktől, mint legbiztosabb forrásból, meg nem győződ-tem arról, hogy valjon képesnek és méltónak tartja e őt e nagy, egész életére kiható lé-pésre?

— Az összes bérmálkozók közül első sorban.

— Hála Isten! így már nyugodt vagyok.

— Van-e még egyéb óhajta-sa? — kérdé a lelkész jószágos tekintetét arcán legeltetve.

— Semmi! s Thord kifelé indult.

*

Azután ismét nyolcz hullámgyűrű oszlott el azon a tengeren, a mit ugy hívunk, hogy élet, midőn a község plébánusának dolgozó szo-bája előtt nagy zaj hallatszott, mivel egy egész

csapat ember jött, élükön Thorddal. A lelkész kitekintett az ajtón és azonnal felismerte őt.

— Miért ily nagy udvarral? — kérdé.

— Fiam eljegyzését jöttem bejelenteni Gud-mund leányával, aki itt épen jelen van.

Örülök annyival is inkább, mert fia egyi-két csinálja a legkitünőbb parthiéknak.

— Igen, ugy mondják, válaszolá emberünk, miközben jobb kezével haját végig simitá.

Azután a pap mélyen elgondolkozva, tán épen a maga ifjuságáról, beirta az anyakönyvbe a jelenlevő tanuk nevét és egy szót sem szólva aláíratta velük. Mikor mindennek vége volt, Thord három tallért tett le az asztalra.

— Nekem csak egy jár szóltat meg oda-tekintve a pap.

— Tudom, válaszolá emberünk, de vegye tekintetbe azt, hogy ez nekünk egyetlen gyer-mekünk.

E kijelentés után a plébános zsebébe csusz-tatta a neki szánt pénzt.

— Most áll harmadszor előttem fia ügyé-ben Thord, vevé fel ujból a beszéd elejtett fo-nalát a lelkész,

— Igen, és most is csak azt mondhatom,

hogy nagyon megvagyok vele elégedve. Azután bugyelárisát zsebre gyűrte, Isten áldjon-t mon-dott és kifelé indult — a többiek lassu léptek-ben követték őt.

*

Tizennégy nap mulva gyönyörű tavaszi szélesendben együtt csolnakáztak a storlideni vizen az apa és fia, élénk eszmecserét folytat-ván az esküvő és nászut egyes részletei felől.

még most is meg vannak csak így magyarázhatjuk meg a Badeni kormány különös helyzetét Bécs városának választóival szemben, mert azt hisszük, hogy rendes körülmények között alig állhat egy kormány az ország élén, mely a polgárság egyik legtekintélyesebb részével ellentétes álláspontot foglal el.

Ez ellentéteket, a melyek az osztrák kormány és Bécs városa között létrejöttek Badeni a községtanács feloszlásával s Lueger választásának megsemmisítésével akarta eltüntetni.

De Badeni ezen eljárása nem járt semmi eredménnyel, mint azt a legutóbbi bécsi városi képviselőválasztások mutatták. Sőt az antiliberálisok száma csak növekedett. Az ellentétek így mindinkább nagyobbak lettek s a bécsi polgármester választása a Badeni-kabinetre nézve életkérdéssé vált.

A bécsi képviselőtestület jelen viszonyai mellett nem valószínű, hogy Luegert ismét polgármesterré választják, ami a legnagyobb zavarokat idézhetné elő. Badeni nem engedheti meg, hogy Lueger megválasztását jóváhagyja a korona, ha következetes akar maradni, mert bizonyára voltak határozott okai rá, hogy e lépést megtegye. Ez okok pedig, a melyek Badeni erre indíthaták, még ma sem szűntek meg. Legalább sem az osztrák parlamentben, sem magában Bécsben nem történtek oly változások, a melyek Badeni arra bírhatnák, hogy eddigi eljárását megváltoztassa és beleegyezék abba, hogy Lueger Bécs polgármestere legyen.

Mindkét részről eddig a legnagyobb kitarással küzdöttek s mindenki a legnagyobb figyelemmel várja a bekövetkezendő eseményeket. Azonban a legutóbbi időkben mégis felmerültek egyes jelek, a melyek arra látszanak mutatni, hogy a feszült viszony a kormány és a bécsi képviselőtestület között már a legnagyobb fokra hágott és valamilyen fordulatra kell beállania ez egész kérdésben.

Ugyanis Bécs városának ügyeit eddig a ki-nevezett biztos viszi, de egy ily nagy város autonómiája felfüggesztésének hátrányos következményei már mutatkozni kezdenek. A legfontosabb ügyek, mint pl. a víz kérdése, a világitás

sat. elintézésre várnak s ezeket nem lehet már tovább is elhalasztani.

Másrészt mint a kormány, mint az antiliberálisok között bizonyos elkedvetlenedés mutatkozik. Ugy látszik már bele fáradtak a meddő küzdelembe, a mely utóvégre is csak kárára van Bécsnek.

Ezért valószínűnek tartják, hogy a legközelebbi napokban az egész kérdésben fordulat fog beállni. Legalább erre mutat a polgármester választásának elhalasztása, a melyet Friebeis kerületi kapitány e hó 8-ára tűzött ki. Ezt ugyan azzal indokolják, hogy a képviselők többsége az ünnepeket nem Bécsben tölti el, de kétségtelen, hogy Badeni ezáltal időt nyert, a mely alatt tárgyalásokat folytathat az antiliberálisokkal, melyek esetleg eredményre vezethetnek.

Miben fog állani a kompromisszum, a melyet a kormány az antiliberálisokkal meg fog kötni, az még mostan bizonytalan, de valószínű, hogy Luegernek ez esetben le kell mondanai a polgármesteri szék reményétől, mert Badeni mindenesetre első sorban erre törekszik. Ez ugyan az egész kérdésnek személyes oldalát érintené, mert ezáltal még koránt sem szűntek volna meg azon ellentétek, melyek a kormány és az antiliberálisok között vannak.

Ugyanis nem hisszük, hogy az egész antiliberális mozgalom csak Lueger személye körül forogna, hanem a bécsi polgármester választásának mostani körülményei arra mutatnak, hogy itt Badeninek oly áramlattal van dolga, a mely talán Luegernek szereplése nélkül is léteznék.

Ezért biztosra vehetjük, hogy ha csakugyan létesül a kompromisszum Badeni és az antiliberálisok között, ugy ennek csak mellékes részét képezheti, hogy Lueger Bécs polgármestere lesz-e, mert ezzel nem oldották volna meg az egész kérdést és az összes ellentétek, melyek eddig léteztek, továbbra is megmaradnak.

Mi reánk nézve ugyan közömbös, mi lesz ennek eredménye, de minálunk is bizonyára nagy szenzációt idézne elő, ha Badeni és Lueger megegyezésre jutnának.

— Az evezőguzsom nem eléggé feszes, mondá a boldog ifju és felállott, hogy azt megigazítsa. Abban a pillanatban a pad deszkája lecsuszott és az ifju azt erősen magához ölelve azzal együtt hangos sikoj kíséretében a vízbe zuhant.

— Ragadd meg ez evezőlapot! — kiáltá a réműlettől önkivületi állapotban az apa. S az ifju meg is kísérelé egy izben, de kezei erőtlennül és dermedten hullottak alá.

— Mindjárt csak, mindjárt csak! bátoritá inkább magát, mint fiát az apa és a helyhez evezett, hol lesülyedt. Abban a pillanatban feldobá az ifju a víz, egy hosszú, bucsupillantást vetett még atyjára, s azután alámerült örökre...

Thord nem akart hinni a szemeinek, mozdulatlanul tartá a csónakot azon a helyen, hol fia elsülyedt, remélvén, hogy talán még egyszer fel fogja dobni a víz. A hullámok alól egyes tompa sóhajok törtek elő s nyomukba egy-egy hullámgyűrű oszlott el, aztán hallatszott még egy mély csuklás, s annak nyomában újra néma csend ült a tó tükörsima színe felé. Három nap és éjjelt egy hosszában étlen és szomjan átvirasztva ott állott Thord csónakjával azon a helyen, hol a borzasztó katasztrófa történt, keresve fiát. Harmadnap viradóra azután partra szállt és otthonának feléje se menvén, a magányba vonult.

*
Ez eset után ismét egy év telt el. Egy este már jól az éjjeli órákban hall a plébános valakit kün az ajtó előtt tipegni-tapogni és az ajtókilincs után tapogatózni. Kinyitja ajtaját

és azon belép egy vékony, erősen meggörbült aggastyán, csontjai csak úgy zörögtek, s haja fehér volt, mint a frissen esett márciusi hó.

A lelkész hosszasan vizsgálá jóságos fürkésző tekintetével, ki lenne ez emberi kérdőjel, végre felismeré. Ő volt Thord.

— Hogyan ily későn, szólitá meg a plébános.

— Bizony, fájdalom már későn... s a mellette levő székre roskadt.

Azután a lelkész is leült és hosszas csend következett.

Végre Thord szakította meg a csendet.

— Egy alapítványt akarok tenni a szegények javára, mely fiamnak a nevét viselje.

Ekkor felállt, letette a pénzszeget az asztalra és visszaült helyére.

— Ez fele az alapítványnak, házam árának, melyet ma eladtam, egy része.

Hosszas, kínos csend következett erre, melyet végre a lelkész szakított meg.

— Már most mit szándékszik tenni?

— Valami üdvösebbet!...

Azután jó ideig ültek egymás mellett szótlanul, Thord arcát tenyerébe temetve kábultan bámult a levegőbe, a lelkész fájdalmas tekintettel kísérte minden mozdulatát. Végre a lelkész szólalt meg:

— Látom, hogy áldás volt önre nézve az a gyermek!

— Igen most látom be igazán. S e szavakra két könnyesepp jelent meg szemében és megkezdte szép csendesen utját az arc barázdáinak medrében lefelé...

Előfizetési felhívás.

Most, amikor uj évnegyed előtt állunk, legyen szabad olvasóink támogatását kérni ahhoz a munkához, amelyet a közönség érdekében és a közönség szolgálatában végezzünk.

A »Tiszántúl« eddigi multja alatt sohasem tévesztette szem elől azokat a kötelességeket, amelyek a közönség szolgálatában vállaira nehezültek.

Minden közleménye, minden sora ennek a lapnak a közhangulatból volt merítve s akár támogattuk, akár támadtuk, akár védtük, akár elítéltük a kronologikus sorrendben következő eseményeket, sohasem egyesek, vagy érdekcsoportok befolyásának pressziója, vagy hatalmának legyezetése, hanem mindig és minden körülmények között a legtisztább igazságosság függetlenül és minden lekötöttségtől menten vezette hírlapírói tollunkat.

Most bizalommal várjuk annak az intelligens közönségnek a támogatását, mely lapunkat eddigszeretettel és megtisztelő bizalmával vette körül. Mi, akik hűséges tolmácsa voltunk érzelmeinek, indulatainak, akaratának és követelésének; viszonzásul kérjük tőle a támogatást jövőben is, mert csak ennek a segítségével válik lehetségessé, hogy a folyton fejlődő zszurnalisztika minden fegyverével maradassunk meg továbbra is szolgálatában és a jövőben is olyan lapokat adhassunk, melyek a művelt közönségnek napról-napra fokozódó igényeit kielégítsék.

A Tiszántúl mindennap változatos, gazdag tartalommal jelenik meg.

Politikai, társadalmi, közgazdasági közleményeit szigorú gondossággal válogatja. Érdekes tárczákat és regényeket közöl és hírvivata, tudósításai megbízhatók, tárgyilagosak és változatosak.

Ezenfelül mindennap táviratokat közöl a világ legfontosabb eseményeiről, országgyűlési tudósításával pedig a fővárosi hírlapok érkezését majdnem egy egész nappal előzi meg.

A Tiszántúl előfizetési árai:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 6 frt. —
Negyedévre . . . 1 > 50 kr.

Helyben házhoz kézbesítve:

Egész évre . . . 8 frt. —
Negyedévre . . . 2 > —

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 10 frt. —
Negyedévre . . . 2 > 50 kr.

A gyermekek ünnepéről.

(A rendezők figyelmébe.)

Nagyvárada, április 1.

Hazánk ezredéves fennállásának megünnepelese tárgyában a közoktatási miniszter rendeletet bocsátott ki valamennyi kir. tanfelügyelőséghez s egyben megküldötte az ünnepély programját is, a miniszterileg megállapított program a nagyváradi iskolák részére is elfogadtatott.

Legesekélyebb kifogásom sincs az ünnepési sorrend ellen, hazafiasságot fejlesztő annak minden egyes pontja, de kételkedem abban, hogy éppen a kívánt cél, a leginkább hangoztatott maradandó visszaemlékezés ezen ünnepies mozzanásokkal elérhető lenne. Mert a nevelésügy terén évtizedeken át működök eléggé tapasztalhatták, hogy a gyermek emlékében nem a komoly ünnepiességbe öltöztetett aktus hagy maradandó nyomot, hanem az olyan, mely gyermeki lelkületéhez mért, mely játszikédvét felszabadítja, mely teljesen felszabadítja az iskola szigora alól s mely alkalommal a tanító szemét nem mint felette örködőt, hanem mint vele együtt mulatva örvendezőt látja.

Mint a tanügy terén egy negyed századon át működött a mise utáni időre való ünnepség-

ről akarok csak szólni, ismerve a gyermeki kedélyvilágot s itt visszapillantatom az 50 év körülieket azon boldog gyermekkorra, amikor még a majális-félék ugyszólván országgra szólók voltak s szívesen sietett öreg, fiatal a tanuló-sereg mulató helye felé, hol a gyermeki öröm, az etiquette korlátai által meg nem kötött igazi magyaros szabad mulatságban gyönyörködhetett. Még közel negyven év előtt megtartott ily majális emléke van még ma is eszemben s bizony-bizony látva a maikor frak és ezilinderbe bujtatott majálisait, joggal sóhajtozom vissza a multba s talán más hasonkoruak is.

Zászlók özöne, kokárdák, nemzeti szalagok disze, Dankó-féle magyar zamatos lelkelt emelő dalok mellett tartson kivonulást a tanuló-sereg a szabadba s járuljon hozzá a város, járuljanak a szülők, a gyermekbarátok s minden jó hazafi a gyermekcsereg megvendégeléséhez. Tömje meg zsebét a jobb módu nyeresénytárgyakkal s a tanítók által rendezendő versenyekben győzteseknek osztassék ki emlékül.

S végül, hogy feledhetlenné váljék ez a nap, a hatóság, testületek s a nagy közönség hozzájárulásából tételessék egy iskolai alapítvány az ezredév emlékére, melynek kamata évente aranyban, ünnepélyesen, a város feje, vagy az iskolai hatóság elnöke által a nagy közönség és az összes tanulócsereg előtt adassék át a jó magaviseletű s a történelemben kiváló szorgalmat tanusított növendéknek, esetleg a kamatnagyságához mérten: növendékeknek.

Nem új fajta puskapor, s nem a föltalálás volt a célom, hanem csak rámutatás a célszerűsége s figyelembe ajánlása az illetékes köröknek.

A miniszteri utasítás azon részéhez, mely májusban a faültetést rendeli el, csak az a megjegyzésem, hogy a miniszter környezetében olyanok csinálták a tervet, kik még nem is láttak faültetést, mert a kileveledzés idejében való ültetést csak ügyes kertész végezheti, nem gyermekek s ha kertész kéz teszi, nem a gyermek érdeme s nem is fogja emlegetni.

A jóakarát elvitatásától azonban mentsem Isten! — Ezeket óhajtottam figyelmébe ajánlani az illetékeseknek.

Tzy.

TÁJÉKOZTATO.

- Április 5. és 6. A nagyváradai iparos-íjyak önképző egyesületének működvelő előadása a színpadon.
6. A nagyváradai első általános munkás betegsegélyező egyesület évi közgyűlése d. u. 3 órákor.
7. Berettyó-körözi vízszabályozó-társulat és ármentesítő-társulat közgyűlése, d. u. 4 órákor.
8. Hunyady-malom részvénytársaság közgyűlése, d. u. 3 órákor.
9. Katonai lövésár Nagyváradon.
11. Biharmegye központi választmányának ülése, d. e. 9 órákor.
12. A belényes-vidéki takarékszövetkezet közgyűlése d. e. fél 11 órákor.
12. Gözmozdonyu közuti vaspálya részvénytársaság közgyűlése d. e. 11-kor.
12. A rabsegélyező egyesület évi közgyűlése d. e. 11 órákor.
19. A Szigligeti-társaság rendes évi közgyűlése.
- 22—25. Fősorozás a tűzoltó őrtanyán.
- Május 2. Pályázati határidő a nagyváradai tűzér laktanya építésére, d. e. 9 óráig.

UJDONSÁGOK.

* **Nagypéntek.** A nagy tragédia legmegrázóbb mozzanatának emlékére szenteli a mai napot a keresztény egyház; az Üdvözítő keresztalálának gyásza tölti el a szíveket s az egyházak komor boltívei alatt felzokog a bus, fájó ének.

Én nemzetem, zsidó népem,
Te ellened mit vétettem . . .

A vallásával mit sem törődő keresztény is magába száll e napon, elzarándokol a templomokban felállított szent sirokhöz, hogy fohászat küldje az örök Mindenhatóhoz. A kereszténység mérhetlen gyászt kifejezésre juttatja az egyház a templomokban is, komor, egyhangú minden, — a templomok megfosztott csupasz oltáraitól a mélabus zsolozsmákig . . .

A l. sz. székesegyházban délelőtt 9 órákor kezdődik az ugynevezett »előszentelt mise.« Passio — mint Virágvasárnapján. Keresztmádás alatt »Popule meus.« A missa praesant alatt Belezny »Vexilla Regis«; Sirba tétel körmenete alatt: Kersch »Eece quomodo moritur justus.« Utána sz. beszéd, tartja: dr. Némethy Gyula, lelki igazgató. Délután 3 órákor mint előző napon. Este 7 órákor szentségbetétel, mely alatt a növendékpapok énekkara a »Popule meus.«-t énekl. Az olasz plébánia templomban délelőtt **Dencs János** esperes-plébános prédikál. Délután 3 órákor lesz a gyászvecsernye s utána a gyászbeszéd, mivel a kellemetlen idő miatt **nem megy fel a körmenet a kálváriára.** A gyászbeszédet **Kőrössy** Endre segédlelkész tartja. A Szent-László templomban délelőtt **Pák** Emil káplán mond szent beszédet.

A gör. kath. székesegyházban délelőtt 9 órákor a szentség kitétele mellett a »Király órák« olvasása. Délután 3 órákor püspöki nagy vecsernye, alatta Sztán Illés szent beszédet mond.

A v.-olasz gör. kath. magyar rúthén templomban délelőtt 9 órákor a »Király órák« kezdete; délután nagy vecsernye, magyar gyászbeszéddel. Ezen templomban vasárnap reggel 5 órákor lesz a feltámadás ünnepe, melyen **Medvigy** Mihály kir. táblai bíró vezetése alatt magyarul énekel a kar. Így a délutáni és ünnep második napi istentiszteleten is.

* **A pápa.** XIII. Leó pápa egészségi állapotáról utóbbi időben a legellentmondóbb hírek terjedtek el. Az egyik hír azt ujságolta, hogy a pápa súlyos beteg és hogy idegessége miatt még a környezetében hozzá legközelebb állókkal sem érintkezik, de ezt újonnan követte a czáfolat, mely a pápa egészségét hangoztatta. Most Rómából e hó 25-éről kelt levélben a következőket írják: Márczius 25-én reggel 8 órákor a pápa magánhelyiségeiben misét szolgáltatott. A misézésnél sok hölgy volt jelen, mind fekete ruhában, fátyollal és keztyű nélkül. A pápa pontban 8 órákor jelent meg. Misét mondott, azután meghallgatott egy másik misét, melyet házának egyik prelátusa czelebrált. A pápa megfört aggastyán, ami nem is lehet másként 86 éves kora mellett, de ha beszél, éppen olyan élénk, mint amilyen ezelőtt volt és egész külseje megczáfolja a megrongált egészségéről elterjedt híreket.

* **Lábmosás.** Nagy fényvel ment végbe tegnap délelőtt a helybeli l. szert. székesegyházban a nagycsütörtöki szertartás. Ugy a szent misét, mint a lábmosást és az olaj és krizma szentelést **Belopotoczky** Kálmán táborig püspök végezte, nagy segédlet mellett. A templomot nagy közönség töltötte meg. Délben a 12 apostolt megvendégelte **Schlauch** Lőrincz bibornok s az ebéd egy részét a bibornok és a táborig püspök szolgálták fel az aggastyánoknak. — Az összes papság a biborshoz volt ebédre hívva. A gör. kath. székesegyházban **Pável** Mihály püspök végezte a nagycsütörtöki szertartásokat, nagy közönség jelenlétében.

* **Közigazgatási ülés.** Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap, csütörtökön délután tartotta rendes havi ülését, lanyha érdeklődés mellett, mert a bizottság hivatalnok tagjain kívül alig egypár bizottsági tag volt jelen. **Beothy** László főispán elnökléte alatt részt vett az ülésen: **Sal** Ferencz, **Mezey** Mihály, dr. **Berkovits** Ferencz, **Hoványi** Géza, dr. **Gram** Károly, **Rácz** Mihály, **Dús** László, **Papp** Miklós, **Némethy** Károly, **Lánczy** Tóbiás, **Frankó** Endre, dr. **Bulyovszky** József, dr. **Grósz** Albert, **Mihelyi** Adolf. A polgármester havi jelentését olvasta fel elsősorban **Rácz** Mihály főjegyző. A közegészségügy, közbiztonság, adóügy adatait már közöltük. A jelentést tudomásul vették. A szakelődök jelentései nemlegetések voltak. — **Papp** Miklós pénzügy igazgató kedvezőbbnek mondja az adók befizetéseit, mint az előző hóban. A vizsgálat során kitűnt, hogy sok a nagyobb hátralelős; Ezek behajtására nézve a pénzügyigazga-

tóság intézkedik. **Fassio** Sándor tb. alkapitány ellen a polgármester a fegyelmi vizsgálatot megelőző vizsgálatot rendelte el, mert a toloncz élelmezés számadásait későn állította össze s így a miniszter a városnak vonakodik megfizetni 150 frt összeget. Ennek a megfizetésére köteleztetik **Fassio**. A polgármester e határozata ellen **Fassio** felebbezést adott be, a melyben magát az összeg megfizetése alól felmentetni kéri. Még néhány adóügyet intéztek el s az ülés véget ért.

* **A vízvezetéki bizottság** tegnap délután ülést tartott a városházán, **Bordé** Ferencz elnökléte alatt. Az ülésen leszámolásokat intéztek el.

* **Jótekonyczélú színi-előadás a színpadon.** Mint már említettük, a helybeli iparos ifjak önképző-egylete husvét vasárnapján és hétfőjén jótekonyczélú színelőadást rendez saját egyleti czélja javára. A kétségkívül érdekesnek ígérkező előadásra ez uttal is felhívjuk közönségünk figyelmét, hogy tekintettel a jótekonyczélra, minél tömegesebb megjelenésükkel jutalmazzák meg a derék iparos ifjak fáradozását. A színpad kerület »Czigány« (színmű, Szigligeti Edéltől) főpróbáját teljes világitás és díszletezés mellett szombaton este fél 8 órákor tartják meg **Szalóki** Elek főrendező felügyelete alatt.

* **A legöregebb püspök halála.** Miként Északamerikából írják, **Kenrick** Richard, az egész kath. egyháznak legidősebb püspöke meghalt. **Kenrick** Richard 1804-ben Dublinben született és 1841-ben címzetes püspök lett. Ezután kinevezték **Saint Luis**ba püspöki helynöknek. Később **Saint Louist** érseki székhelylyé tették s így **Kenrick**et érseknek nevezték ki. A mult évben azonban agg kora miatt lemondott s ekkor a **marcianopolisi** címzetes érsekséget kapta meg. Most tehát XIII. Leó pápa a legöregebb püspök, miután már az 1843. év jan. 17-én nevezték ki. Ő kivüle csak egy püspök él még, akit még XVI. **Gergely** pápa nevezett ki és ez a **hobarti** érsek **Murphy** Dániel Ausztráliában, akit 1845. december 1-én neveztek ki.

* **Elhunyt őrnagy.** Tegnap halt meg Nagyvárad egyik ismert alakja, **Papp** János nyug. cs. és kir. őrnagy, életének 78. évében. Az elhunyt mint közönséges katona kezdte pályáját és őrmesterből lett hadnagy. Mint kapitány nyugdíjaztatása alkalmával megkapta az őrnagyi rangot. Azóta a hadkiegészítő bizottságnak rendes tagja volt. A boldogult temetése ma délután 3 órákor lesz.

* **A kis spanyol királyról.** XIII. **Alfonzo**t, a spanyolok kiskoru uralkodóját, a legutóbbi napokban nagy öröm érte. Az eddig viselt matrózruha helyett aransujtásos, valóságos katonaruhát kapott, a madridi katonai akadémia egyenruházatát. A kis király részére ez alkalommal alattvalói nagy tüntetést rendeztek s ő is, mintha a katonai egyenruhában jobban tudtára ébredt volna méltóságának, a legkomolyabb arczalatt fogadta a tisztelgéseket. A kis király különben, mint állítják szellemileg igen fejlett. Születése után néhány évig igen sok aggodalomra szolgáltatott okot gyenge szervezetével, de az utóbbi években testileg is megerősödött. XIII. **Alfonz** igen szorgalmas tanuló és engedelmes gyermek. Ha koronkint mégis megtörténik, hogy esnyt követ el, azzal mérik reá a legnagyobb büntetést, ha megtiltják, hogy a misénél minisztráljon. Legfőbb gyönyörűségét mégis a katonáskodás okoz neki s arra mutat legtöbb hajlandóságot. Mint lovas is kitüntette már magát, mert több ízben másfél óra hosszig is képes volt nyeregben maradni. Nemsokára már megengedik, a mi legfőbb vágya a kis királynak, hogy új katonai ruhájában a város utcáin végig lovagolhasson.

* **Orvosok a politikában.** A legközelebbi képviselő választásnál az orvosok külön akcióbá óhajtanak lépni. Ez derült ki abból a fölhívásból, a mely a közegészségügyi kalauzban megjelent s a mely így szól: »Felkérjük kartársainkat, hogy tudassák velünk ama országgyűlési képviselők nevét, a kiktől alaposan gyanítható, hogy kerületükben kifelé áll a rudjok. A jövő

választásnál ugyanis mi orvosok szintén akcióba lépünk, mivel itt a legfőbb ideje, státusunk és a közegészségügy megmentésének.

* **A bölesek köve.** A bécsi Burg-palota kapuját őrző zsoldárt megszóllítja tegnap Wiesner Dániel asztalos legény:

— Bocsásson be a császárhoz, mert én fel-találtam a bölesek követ.

És elővett egy papírba takart, madzaggal összekötött csomagot, amelyet a császárnak akart ajándékozni. A szerencsétlent a kórházba szállították. A bölesek köve kis kavics volt.

* **A főváros ezredéves ünnepi közgyűlése** ügyében kiküldött adhoc bizottság már két ízben tartott értekezletet, legutóbb márczius hó 31-én R á t h Károly főpolgármester elnökele alatt. Ebben az ülésben egyhangulag azt határozták, hogy a diszközgyűlés május hó 11-én lesz, a sorrendje pedig a következő: 1. Elnöki megnyitó, R á t h Károly főpolgármesteriől. 2. Ünnepi szónoklat, egy fővárosi bizottsági tagtól. 3. A tanács javaslata, a főváros részéről teendő s kulturális czélokra szolgáló nagy alapítvány iránt. Az értekezlet egyhangulag Steiger Gyula fővárosi bizottsági tagot jelölte ki az ünnepi szónoklat tartására s ezt vele tegnap jkönyvikivonattal tudatták. Steiger Gyula azonban ma levelet intézett a főpolgármesterhez, mint az adhoc bizottság elnökéhez s megköszönve az iránta való bizalmat, az egészségi állapotára való hivatkozással kijelentette, hogy a beszéd tartására nem vállalkozhatik.

* **Haláleset.** Szalkai Endréné, szül. Szliva Jozefa, ma halt meg életének 36. évében. A boldogult temetése ma délután 3 órakor lesz.

* **Czimzetes igazgató.** Wlassics Gyula közoktatási miniszter a képviselőház budgetvitájának folyamán, mint tudva van, bejelentette, hogy érdemes középiskolai tanárokat abban a formában szándékozik kitüntetni, hogy igazgatói czimmal ruházza őket föl. Az erre vonatkozó előmunkálatok, mint értesülünk, meg is történtek a közoktatásügyi miniszteriumban. A miniszter mint egy millenniumi kitüntetésként szándékozik már legközelebb az illető tanároknak az igazgatói czímet adományozni.

* **Kiállítási tárgyak szállítása.** Tegnap számunkban említettük, hogy a nagyvárad vasútállomás raktári személyzete a kiállítóktól azt követeli, hogy a kiállításra küldött szállítmányok rágcséduláját léczcel körül szegezze, holott a kiállítási igazgatóság Tájékoztatója szerint ez jogtalan követelés. Utánna jártunk a dolognak, s kitünt, hogy a vasúti raktári személyzetnek is igaza van, de nekünk is, amennyiben a kiállítási igazgatóság okozta a zavart. A vasúti személyzet részére kiadott utmutatás előírja, hogy a rágcsédula szegezendő körül, míg a kiállítóknak az igazgatóság által szétküldött »Tájékoztató« csak a láda körül szegezését kívánja. Figyelmeztetjük tehát a kiállítókat, hogy a rágcsédulákat körül szegezzék léczcel, mert ellenkező esetben nem veszik fel kiállítandó tárgyaikat a vasutnál.

* **Eltévedt gyermek.** A tűzoltó laktanyán egy körülbelül két-három éves gyermek van tegnap este óta, a ki nem tudja szület megnevezni. A gyermekért még ma sem jelentkezett senki.

* **Hanyag mozgóposta.** Márczius 31-én a Nagyváradról Mihályfalva felé menő vonatról nem adták le Biharon a postát s így a levelek és lapok csak másnap érkeztek meg.

* **Luxus vonatok díjszabása.** A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint folyó évi május hó 1-től kezdve a következő vonalokon luxus vonatok fognak közlekedni és pedig: 1. a budapest—marchegg—bécs, 2. a budapest—fiumei és 3. Aradon át a budapest—predeáli vonalon. Ezen vonatok Budapesten—Arad között I. és II. osztályu kocsi-**kal közlekednek, s az illető kocsiosztálynak megfelelő gyorsvonatu jegyek használhatók, mely jegyeken felül azonban még az ezen vonatokra érvényes külön díjszabásban felsorolt pótdíjak lesznek fizetendők. Ezen pótdíjak a budapest—bécsi vonalra 2 frttal, a budapest—fiumei s bu-**

dapest—brassói vonalra 3 frttal és a budapest—predeáli vonalra 4 frttal lettek megállapítva. míg a budapest—fiumei és budapest—predeáli vonal részvonalaire megfelelően csekélyebb (1—3 frtnyi) pótdíjtelékek fognak beszédelni. Ezen díjszabás példányai a magyar királyi államvasutak díjszabás elárúsító osztályában (Csengeri-**utca 33. szám) 10 krajczárért kaphatók.**

* **Jóí ismeri.** Egy hajóskapitány a marseillei kikötőbe való betérése előtt magához szólítja az egyik kormányost és melegen ajánlja neki, hogy legyen óvatos.

— Reménylen — mondja neki — hogy jól ismeri ennek a környéknek veszedelmes szikláit.

— Hogy ismerem-e? — szól a kormányos büszkén.

— A hajó ebben a pillanatban beleütközik egy sziklába és nagyot zökken.

— Látja kérem — mondja a kormányos — ez itten a legveszedelmesebbek egyike.

* **Sertésvész a szomszéd megyékben.** A sertésvész, úgy látszik, nemcsak Biharmegyét sújtja, hanem más megyében is sok bajt okoz. Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye alispánja értesítette Biharmegye alispánját, hogy Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyében a sertésvész rohamosan terjed. S ez okból az összes vásárokat betiltották.

* **A polgári lövész-egylet** terjedelmes beadványt intézett Nagyvárad város törvényhatóságához. Ebben elsorolja az egylet, hogy mily áldozatokat hozott a Rhédeykert érdekében azóta, a mióta az egylet kezeli a kertet. Hivatkozik a Sport-térre, a sportpavillonra, a gazdag alanyokkal, értékes növényekkel dusan ellátott kertésztelepre s azt bizonyítja, hogy mindez a költséges alkotás folytonosan veszélyeztetve van a Pecze áradásai által. Sürgősen kérik a várost, hogy a főmérnök által tervezett árapasztó csatornát mielőbb építtesse ki, illetve vigye ki a Peczet a Kommandáns réten és a Rhédeykert háta mögött.

* **A közönség köréből.** A kőfaragó és N.-Pereczes utcákat összekötő nagyforgalmu Kis-Pereczes utca 778. számú ház udvarában van egy félelmes kutya mely este az utcán megtámadja a járókelőket, és vad ugatásával az ott lakó ház tulajdonosokat és lakóikat, egész éjenát háborgatja, annyira hogy nem képesek aludni holott tudtunkkal a mult év Október havában az illető tulajdonost a kutya eltávolítására már utasították is. Mivel a lakosok nyugalma érdekében már több panasz érkezett szerkesztőségünkbe, felhívjuk a rendőrség figyelmét a dologra.

* **111 milliard államadóság.** Az európai államok ez idő szerint 111 milliard államadósággal dicsekedhetnek. Az államadósági kötvények kamatja 3 és 5 között variál, ha tehát a közepes kamatlábat — a négyet — vesszük a számítás alapjául, évenként 4 és fél milliardra rug az az összeg, melyet az adófizetőknek elő kell teremteniök, hogy az államnak — az adminisztráció költségén és a haderő tartáson kívül — felmerülő szükségletét fedezhessék. Az államadóságok folytonos szaporodása — sajnos — nem engedi remélnünk, hogy az állam az adózók iránti igényeit leszállítsa, ha csak az állandó hadseregek leszállításával komoly kísérletet nem tesznek.

* **A pontos vessző.** Newyorkban a napokban érdekes pör folyt le egy pontos vessző miatt; erről a perről a következőket írják az amerikai városból márczius 10-iki kelettel: Az itteni törvényszéknél tegnap tárgyaltak egy gyémántkereskedők nagy érdeklődéssel várták. A vámmentes tárgyakról szóló 1894. augusztus 28-iki jegyzékben szó szerint ez van: »Gyémántok; bányamunkás-, üveges sat. gyémántok.« Az első gyémántok szó után következő pontos vesszőből azt következtették az importálók, hogy

gyémántok; egyáltalában vámmentesek. Ebből a magyarázatból pör támadt és az első folyamodásu bíróság azt határozta, hogy ez a magyarázat téves, a gyémánt szó után következő pontos vessző sajtóhiba és hogy voltaképpen vesszőnek, vagy helyesebben kettőspontnak kellene ott lenni, hogy tehát a gyémántért vámot kell fizetni. A gyémántkereskedők fölebeztek a döntvény ellen. Azonban a felső bíróság megerősítette az első bíróság ítéletét. Ez ellen a másodbírósági ítélet ellen nincs felebezésnek helye. Ettől az ítélettől függött, vajjon a kormány tartozik-e az új árszabás óta importált gyémánt után beszédett három millió forint vámot visszafizetni, vagy sem. Az állam most már megtarthatja azt a pénzt.

* **Sakkverseny 320 év előtt.** Pétervárott négy kitűnő sakkmeister versenyjátéka az emberek eszébe juttatta egy híres sakkversenynek emlékét, mely 320 év előtt történt. Ezt a sakkversenyt 1575-ben Madridban II. Fülöp király udvarában rendezték. Akkoriban két spanyol és két olasz állott ki a sikra, azaz ült a sakk-táblához. Ruy Lopez és Alfonso Ceron volt a két spanyol. Giovanni Leonardo és Paolo Boi a két olasz. Lopez igen tudós pap volt az esztredmadurai Szafrában s öt tartják a sakkemlélet megalapítójának 1561-ben megjelent eme műve révén: Libro de la invencion liberal y arte del juego del Axedrez. Ceron is irt egy azóta elveszett könyvet a sakkjátékról; czíme: Del juego del Axedrez; ez a könyve Granadában jelent meg. Az olasz Leonardo Cutriban született s alacsony termete miatt rendszeren il puttino-nak csufolták. Boi vagy Buoi Szirakuzában született és 1598-ban, 70 éves korában Nápolyban halt meg; ő volt akkoriban a világ leghirebbsakkmastere, az első, a ki mulatságból bejárta az egész világot és mindenütt ellenfeleket keresett; Boi képes volt arra, hogy tíz ellenféllel egyszerre játszott pusztá emlékezetből, a nélkül, hogy egyetlen sakk-táblát látott volna. A madridi négyes versenyben Leonardo lett a győztes, azonban a kettős viadalban nemcsak földije Boi, hanem a spanyol Lopez is megverte őt. II. Fülöp ezer aranyat és egy hermelin-köpenyeget ajándékozott neki, szülővárosa pedig husz évre elengedte neki az adót. A király a spanyol Ruy Lopeznek, noha megverték, arany lánczot ajándékozott raja függő arany sak-toronnyal. Lopez találta föl a király-gambitot és a spanyol játékot, melyek még ma napság is nagyon kedvelt játékok.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1895. október 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8 ⁴⁵ regg., 2 ³⁰ éjjel, személyvonat 11 ³⁰ d. e., 2 ²² d. u., 11 ⁴⁴ éjjel.	Budapest-Püspökladány felől gyorsvonat 7 ⁰⁰ este, 2 ¹² éjjel, vegyesvonat 7 ¹⁵ r., személyvonat 3 ⁴² d. u., 1 ⁴⁸ éjjel.
Kolozsvár felé gyorsvonat 7 ¹⁵ este, 2 ³⁰ éjjel, vegyesvonat 12 ⁰⁰ d. u., személyv. 3 ⁵⁸ délután, 2 ⁰⁶ éjjel.	Kolozsvár felől gyorsvonat 8 ³⁰ regg., 2 ¹⁰ éjjel, vegyesvonat 8 r., személyvonat 11 ¹⁷ d. e. 10 ⁴⁴ éjjel.
Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10 ³⁰ d. e., 4 ²⁵ d. u., vegyesvonat 7 ³⁰ este.	Arad-Szeged-Csaba felől vegyesvonat 8 ³⁰ r., személyvonat 9 ³³ d. e., 5 ³⁰ d. u.
Belényes-Vaskó felé vegyesvonat 4 ²⁵ reggel, 1 ⁴³ d. u.	Vaskó - Belényes felől vegyesvonat 11 ⁰⁵ d. e., 9 ⁰⁹ este.
Érmihályfalva felé vegyesvonat 6 ⁴⁵ r., 4 ³⁵ d. u.	Érmihályfalva felől vegyesvonat 8 ¹⁰ r., 9 ¹⁴ este
Ősi-Kót-Gyoma felé személyvonat 6 ⁵⁵ r., vegyesvonat 2 ⁴⁰ d. u.	Gyoma-Kót-Ősi felől vegyesvonat 10 ⁰⁵ d. e. személyvonat 8 este.

Lapunk egyes számai a következő **szívetekben kaphatók:**

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-léle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss cégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piac,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca-
Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereske-
delmi csarnok palota Nagypiac.

M. kir. dohány- és szivar-áruda Zöldfa-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

EGYLET.

A »biharmegyei és nagyváradai Nőegylet« véd hölgyeit, választmányi és rendes tagjait van szerencsém egész tisztelettel meghívni a Nagyváradon f. 1896. évi ápril hó 19-én (vasárnap délelőtt 10 és fél órakor) feltizenegy órakor a »Fekete-Sas« nagy termében tartandó évi rendes közgyűlésre meghívni. Táragsorozat. 1. Elnöki megnyitó, 2. Titkári jelentés, 3. Hiányzó választmányi tagok kiegészítése, 4. Időközileg felvett egyleti tagok bejelentése, 5. Megejtett tárgy-sorsjátékról jelentés, 6. Évi számadások — pénztári állapotiról jelentés.

Nagyváradon, 1896. ápril hó 2-án.

özv. báró *Gerliczy Féliáné*,
szül. *Kornis grófnő*,
elnök.

Dr. Mártonffy Bogdán,
jegyző.

A **szent-István-Társulat** XLIII. rendes nagygyűlését e hó 16-án tartja a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó beszéd, 2. Alelnöki jelentés, 3. A társulati alelnöknek hivatalában újabb hat évre megerősítése. (Alapsz. 5. és 16. §.) 4. A Tud. és Irod. Osztály új tagjainak a kihirdetése. 5. Igazgatói jelentés, 6. Titkári jelentés, 7. A számvizsgáló bizottság jelentése az 1895. évi számadásról s a pénztárnok és a titkár részére fölmentvény megadása, 8. Jelentés a társulat vagyoni állapotáról, 9. Az 1896. évre előirányzott költségvetés bemutatása, 10. A választmány megújítása és kiegészítése, 11. Esetleg indítványok, 12. A jegyzőkönyv hitelesítésére két-tagú bizottság kiküldése.

Uj tüzoltó egyesület. A mult vasárnap alakult meg Biharon az önkéntes tüzoltó egyesület, a melynek főparancsnokául Borbély Lajos tanítót választották meg. Az egyesület mindjárt meg is kezdi működését és minden vasárnap reggel gyakorlatokat tart.

Irodalom és művészet.

M e n d e m o n d á k.

— Tóth Béla új kötete. —

A Szájrul-szájra című nagyon értékes kötetet, amelyben Tóth Béla bámulatos tudással és szorgalommal gyűjtötte össze a magyarságnak valamennyi nevezetes szállóigéjét, nyomon követte ennek a becses könyvnek a folytatása, amahoz érték és értékesség dolgában mindenben hasonló. Az Athenaeum kiadásában Mendemondák címen éppen most megjelent, 354 lapra terjedő könyv a világhistóriának és a magyar történetnek valamennyi téves hitét, hazug nagyítását, meséjét pletykáját pompás magyarsággal kommentálja.

A gyűjtő előkelő szerénységgel kijelenti a Bevezetésben, hogy nem avatkozik a történetbuvárok pragmatikájába és elemző kritikájába, de ha végig olvassuk a páratlanul gazdag kötetet, végig élvezzük a könyv anyagát és az előadás művészetét, mindjárt észre vesszük, hogy a szerény gyűjtő tudás dolgában a legkiválóbb történet írók vívóján áll, és hogy tulajdonképpen a legbehatóbb történeti kritikákat sorakoztatja egymás mellé, amikor anekdotákról beszél és mendemondákra vet játszi világot. És még egy furcsa tanulság domborodik elénk a könyv olvasása után: az a tanulság, hogy a bebizonyított tényekből, a bebizonyított igazságokból, szóval az egész komoly világi történetből nagyon kevés marad

ha kiveszszük belőle a kuriózumok, hazugságok és mindenféle mendemondák tarka szövedékét.

A jeles gyűjtő komolyabban és lelkiismeretesebben írta meg Mendemondáit, mint akár-hány nagyképű hisztórikus a maga száraz okirathalmazát, de nekem úgy tetszik, hogy az a tanulság, amire céloztam, finom ironia gyanánt ott lebeg az egész kötet fölött.

Tóth Béla ehhez a könyvéhez is Bevezetést írt és műve tartalmáról senkisémm tudna jobb tájékoztatást adni, mint a kitűnő szerző maga. Megtudjuk ebből, hogy a mendemondát nem tartja mindig hazugságnak, sőt szerinte kincs ez a sok valójában értéktelen dolog is, mert feltárja gondolkodásunkat, érzésünket, világot vet egész korszakokra, számot ad szeretetünkről, gyűlöletünkről, tudásunkról, izlésünkről, csak úgy, mint a szállóige. A mendemonda szereti a nagyot nagyobbá, a szörnyűt szörnyűbbé tenni. Megnyugvást keres képzelt büntetésben, mikor a földön nem talált igazságszolgáltatást. Gyanakszik és kémlél. Sovárog a dicsőségre és tele van nemzeti hűséggel. Szeretete isteneket alkot, gyűlölete ördögöket. Kedves neki minden furcsa, minden elnős, minden csattanós, minden romantikus dolog és ha nincs ilyesmi a közelben: csinál. De a valószínűség ellen ritkán vét, mert kedveli az igazságot még a koholmányban is. Mindig jóhiszemű. Ez az oka, hogy mikor mendemondákat hüvelyezünk, a pletykában legtöbbször erkölcsi értékre akadunk.

Egy pár példával hadd világosítsuk meg ezt az elnős analízist. Nem igaz, hogy Mátyás király negyvenézer deákot befogadó akadémiát akart építeni, nem igaz, hogy könyvesházában ötvenezer kötet volt, de ezek a nagyítások rávallanak, mert tudománykedvelését határtalanul hitte a világ. Nem igaz, hogy Báthory Erzsébet leányvérben mosakodott, de ez a rege festi ördökléseinek rejtelmes czéltárságát és megoktat bennünket arra, hogy a csejthei vérengzések pszikopatológiai nyitját az egykoruk nem is sejtették. Nem igaz, hogy gróf Zrínyi Miklóst, a költőt, a bécsi udvar gyilkolta meg s a vadászszerencsétlenség csak ürügy, de ez a gyanu feltárja előttünk a kor képét és az emberek gondolkodását, hogy mit nem tettek föl az osztrák ármányról. Nem igaz, hogy Haynau fölébredt a bontóasztalon, de leírhatatlan gyűlöletről és az ég bosszújára való sóvárgásról tesz eklatáns bizonyosságot.

Abban a temérdek furcsaságban, amit Tóth Béla összegyűjtött, mindenütt lappang valami a kor igazságos ítéletéből. Ezek a kuriózumok néha jobban jellemeznek, mint a legkomolyabb aulékokkal támogatott kritikai vélemény. De Tóth Béla ebben a könyvében is a finom izlésű emberek tapintatával válogatta össze a roppant anyagot és csak azt adta elénk, ami közismeretű, aminek a megismerése szükséges. És ami az egész munkának különös jelentőséget ad: magyar szemmel válogatta össze a materiát és magyar lélek szerint dolgozta föl. Ez az, ami Tóth Bélát magasan fölébe helyezi a mi történetbuváraink legnagyobb részének és egy rangba állítja Herman Ottóval, aki éppen úgy kiválik a németből kompiláló természettudósok akadémikus csoportjából.

Még a könyv külföldi adatait is ebből a szempontból válogatta össze. Mindig arra gondolt: mit ismer a magyar közönség, miben téved leggyakrabban és minek a tisztázása kívánatos.

A kötetnek több mint a fele (183 lap) a magyar történelmebe csempészett mendemondákkal foglalkozik. És mindjárt a kezdetén kideríti, hogy maga Hadur, a magyarok istene, csempészett istenség, akit aranyos-rákosi Székely Sándor, A székelyek Erdélyben című három énekes hősköltemény írója talált föl ezelőtt hetvenkét esztendővel, és akit Vörösmarty tett népszerűvé a Zalán futásában. Érdekesebbnél érdekesebb adatok követik egymást Attiláról, Lehel kúrtjáról, Vajk keresztelésének időpontjáról, Bánk bánról, Zách Feliciánról, Mátyás királyról, a mohácsi veszedeletről, a nagyidai cigányokról, Báthory Erzsébetről, Zrínyi Miklósról, Mária Teréziáról, Napoleonról, fel egészen a szabadságharcig és a mi legmodernebb időszakunkig, tömördek karképpel, vonatkozással és a szereplő egyének találó jellemzésével. Kempelen sakk-automatája, a gyűjtő feltalálója,

Sobri romantikus története és száz meg száz érdekesebbnél érdekesebb apróság virtuóz kézzel van itt színes mozaikba zárva.

A Magyar történet után következnek a Régi kelet, azután a Görögök és a Rómaiak, majd az Olaszok, Spanyolok, Francziák, Angolok, Németek és végül a Szláv népek mendemondái.

Tóth Béla sok kedves illúziókat romokba dönti, sokat devalvál, amit nagyra tartottunk, sok mindenről rántja le a csillogó fátyolt, amit a romantikus képzelődés szőtt oda évezredekkel, évszázadokkal ezelőtt, de viszont száz más érdekes és tanulságos adalékot állít a leromboltak helyébe és mulattatva, gyönyörködtetve építi föl a böles, hasznos, elmélkedésre készítő igazságokat értéktelen illúziók omladékain. Bizonyos, hogy ez a nagyon becses könyv épp olyan kapós lesz, mint a »Szájrul-szájra« és a közönség nagy szeretetére éppen úgy rászolgál anyagának rendkívüli gazdagságával, mint tömörített stíljének ritka művészetével.

(á. e.)

Egy nagyváradai könyvről. A »Szövetkezés« cz. társadalmi és közgazdasági folyóiratból vesszük a következőket: Szövetkezzünk. György István nagyváradai cipész-iparos egy tervvázlatot írt a magyar cipész-kisiparosok számára. A röpiratból, — mely egyszerű s könnyen érthető nyelven van megírva — utmutatást vehetünk arra nézve, hogy miként kell a termelő- és raktárszövetkezeteket népszerűvé tenni a nagyközönség előtt s miként hódítsák meg a cipészek szövetkezetei a közönséget készítményeik számára. Szerző nem az ipartörvényt okozza a kisipari bajokért, hanem atyáinkat, a kik nem haladtak a korrall és a népnevelésügy lassu haladását. A füzetet szerző maga árusítja el.

Igazságszolgáltatás.

Elítelt rablók. A mult év augusztus havában Krizsán György, Patrucz Milon és Marozsán Vaszilie az utóbbi felbujtogatására elhatározták, hogy a belényesi vásárról haza menők közül valakit kirabolnak. Megtámadták az uton jövő öreg Krizsán Vasziliet. Egyikük reá is lőtt, de a golyó csak a ruháján ment keresztül. Ezután az öreg embert súlyosan megsebesítve kirabolták. A törvényszék tegnap tartotta meg ez ügyben a végtárgyalást és elítélte Krizsán Györgyöt és Patrucz Milont tíz évi fegyházra és hivatal vesztésre, Marozsán Vasziliet pedig tizenkét évi fegyházra. Az ítélet ellen a vádlott, valamint kirendelt védőik felebbezték.

REGÉNY-CSARNOK.

Regény a Mars bolygón.

Írta: Laurie André.

3

— Olyan dolog ez, a melyről könnyen meggyőződhetünk és nem sokára tisztában leszünk vele. — Mondottam én felkelve helyemről, hogy kezemnek hétszer nyolcezszor való mozgatása által elaltassam miként azt már gyakran tettem.

— Türelmet kérek még egy pillanatig — kiáltott ő. — Szabályszerűen fogunk eljárni. Engedjen még egy kis időt, hogy morfiomot fecskendezek be magamnak és megmagyarázom önnek, hogyan óhajtom a dolgok befolyását . .

Egy tartót vett ki zsebéből, kivette belőle a szükséges eszközöket és kézcsuklyóján két-három szurást ejtett.

— Azt hiszem, megértette, hogy itten nem közönséges kísérletről van szó. A Mars bolygó nem fekszik a Rue de Saint-Guillaame végén.

Még ha a fény gyorsaságával is utazni, nem remélhetem, hogy egy pillanat alatt célimhoz érek.

Időre van szükségem neimcsak az utazásra, hanem a megfigyelésekre is. Számításom szerint körülbelül husz órára van szükségem.

Ha tetszik tehát kedves barátom (itt hangja nagyon hízogó volt, mint a gyermeké, amikor valamit akar), ha úgy tetszik, altasson el és

adja meg nekem az utasításokat, a melyeket az imént elmondottam és minden kétség kizárása végett leirtam; azután hagyjon magamra. Ön elhagyja a szobát, bezárja az ajtókat és a kaput a biztonság-kulccsal, miként azt én is tenni szoktam, ha egyedül akarok lenni és nem tér vissza csak 23 óra múlva, tehát holnap este 7 órakor, ekkor azután kikérdez engem és miután ezt megtette, felébreszt.

Ezután elmegyünk ebédelni.
Milyen ellenvetésem lehetett volna e program ellen? . . . Én és Asaph már gyakran tettünk meg ily különös kísérleteket, a melyek sikerültek. Nem volt okom, hogy ellenszegüljek e szeszélyének. Fejemmel bölintva beleegyeztem mindebe, a mit fölém kért.

A legesekélyebb körülményeket is megbeszéltük. Asaph annyira ment elővigyázatában, hogy egy táblára, amelyet az ajtó elé függesztett, reírta: »két napig távol vagyok. A lakást szükségtelen összetakarítani!« Ezután határozottan formulázta az utasításokat, a melyeket fölém kért, hogy adják neki, ha elaludt. Ott találtam meg ismét az asztalon, a hol hagytam, mintán szerinte eljártam. Hozzá csatolom ez emlékirathoz.

Minden úgy történt, a hogy megbeszéltük. Asaph egyenesen ült a látszó nyílása előtt egy angol karszékben.

Én — mint rendesen — a legnagyobb könnyelműséggel elaludtam, testét kényelmes helyzetbe hoztam, hogy az álom végén ne érezze izmainak fáradtságát. Ezután lassan elmondtam a szavakat, a melyeket ő nekem leirt és rövid idő múlva kérdeztem tőle:

— Asaph, hall ön engem?
— Igen drága doktorom; ut közben vagyok.
— Még mindig így óhajt maradni holnapig?

— Igen barátom!
— Tehát magára hagyom, Isten önnel, kedves Asaph. Atudják jól! Szerencsés utat! Lecsavartam a lámpát, esendesen elhagytam a szobát, bezártam jól az ajtót és hazamentem.

Tuizás volna, ha azt állitanám, hogy jól aludtam azon éjszakán és másnap ne éreztem volna gyakran vágyat, hogy utánna nézzek, mit csinál Asaph? Nem titkolhatom, hogy nyugtalan és mindenek fölött kíváncsi voltam. De én elfogadtam a szoroson meghatározott programot. Megígértem, hogy csak este fogok Asaph lakására visszatérni. Megtartottam a szavamot, akármir is lesz belőle.

Azaz megtartottam, a mennyire lehetséges volt. De be kell vallanom, hogy már hat órákor nem tudtam magamat visszatartani.

A kíváncsiság nem hagyott nyugtot, hogy a kísérlet eredményét megtudjam és elhatároztam, hogy a meghatározott időt egy órával megrövidítem.

Midőn Asaph szobájába jöttem, mindent úgy találtam, amint volt, míg elmentem. Ő karszékében a legesekélyebb mozgást sem tette meg. Lélekzete rendes volt, ütéré szintén olyan, mint rendesen. Kivettem az órát és vártam — nem minden türelmetlenség nélkül — míg a mutató a hetes szám fölött volt. Ekkor Asaphhoz közeltem.

— Hall-e ön engem? — kérdeztem, miközben megfogtam hüvelykujját.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Lábmosás a Mátyás templomban.

Budapest, ápril. 2. (Saj. tud. táv.)
A budavári Mátyás templomban ma volt az évente szokásos nagycsütörtöki lábmosás, melyet Vaszary Kolos biboros hercegprimás végzett.

Reggel 9 órakor nagy közönség gyűlt már egybe. A hercegprimást a papság a bejáratnál fogadta s a főpaps. az »Ecce sacerdos magnus« hangjainál vonult be a templomba. Most megkezdődött a mise, melyen a primás pontifikált, fényes segédlettel. Mise után következett a lábmosás szertartása. A hercegprimás mind a 12

öregnek megmosta és megcsókolta a lábát, mindeniknek egy-egy 10—10 koronát tartalmazó erszényt adott át. Bécsben az udvari szertartáson a királyon kívül számos főherceg és főhercegnő vett részt.

A képviselőválasztások.

Budapest, április 2. (Saj. tud. táv.)
Politikai körökben ma élénken megszélték azon hírt, a mely szerint a képviselőválasztások július hóban lesznek.

Takács Zoltán szökési kísérlete.

Budapest, április 2. (Saj. tud. táv.)
Azon hír terjedt el, hogy Takács Zoltán szökési kísérletet követett el, de idejekorán észrevették és megakadályozták.

Közgazdaság.

Sorsolás. A tiszaszegedi magy. kir. nyereménykölcson tegnap sorsolása alkalmával kihúztak 31 sorozatszámot, ezek a következők: 5 214 227 234 296 385 591 738 928 1039 1192 1294 1473 1543 1553 1584 2294 2379 2391 2403 2630 2880 2914 3258 3273 3287 3617 4135 4190 4352 4359. A főnyereményt, 100,000 frtot a 296. számú sorozatszám 65-ös nyerőszám nyerte meg. 1000—1000 frtot nyertek: 296—89 1294—23 1473—55 3273—89 3017—23. Ezenkívül a fenti sorozatokban foglalt többi számai nyerneken egyenkint 120 frtot — Az 1854. államsorsjegyek mai húzásánál a főnyereményt (100,000) az 1844 sor 10 számú sorsjegy nyerte; 10,000 forintot nyert a 2270 sor és 33 számú sorsjegy. — A magyar jelzálog-hitelbank 4 1/2%-os községi kötelezőinek ötödik kisorsolásánál a következő számokat húzták ki. 8 darab 5000 forintost: 312, 337, 541 628 1059 1270 1782 1835 sz. 57 db. 1000 frtost: 18 92 116 126 390 391 392 559 705 736 895 1009 1641 2044 2045 2281 2915 3310 3548 4070 4082 4197 4372 4373 4381 4383 4402 4629 4630 4772 4716 4802 4803 5761 5860 5712 5890 6203 6453 6583 6725 6736 6737 6840 6913 8066 8068 8465 8372 9063 9082 9083 9128 9215 9390 9429 9451 sz. 10 db 500 frtost: 19 129 143 610 689 691 836 883 987 1000 sz. 37 db. 100 frtost: 52 89 194 217 286 474 650 765 771 931 1247 1620 1621 1861 2750 2809 3084 3218 3119 3221 3221 3425 3748 3799 4028 4092 4445 4459 4517 4711 4875 5469 5582 5602 5673 5615 5780. — A Rudolf-sorsjegyek mai húzásánál a 15.000 frtos főnyereményt 3996. szorsz. 44. számú sorsjegy nyerte. A 3000 frtos nyereményt az 602. szorsz. 36. számú, az 1200 frtos nyereményt az 1398. szorsz. 24. számú sorsjegy nyerte.

Terménytőzsde.

Budapest, április 2.

B u z a tavaszra, bácskai	6.99
» tavaszra, északi	7.01
» szeptember-októberre, bácskai	6.71
» szept.-okt.-re északi	6.72
R o z s tavaszra, bácskai	6.34
R o z s tavaszra, északi	6.36
T e n g e r i június-júliusra, bácskai	0.—
» jun.-jul.-ra, északi	0.—
R e p c z e augusztus-szeptemberre, bácskai	10.60
» aug.-szept.re, északi	10.70

Bécs, április 2.

B u z a tiszai	7.40—7.70
» bántási	7.15—7.55
» bácskai	7.15—7.50
» szokványúru őszre	7.31—7.33
» szokványúru tavaszra	7.11—7.13
R o z s tiszavidéki	6.90—7.10
» szokványúru őszre	6.22—6.24
» szokványúru tavaszra	6.69—6.71
T e n g e r i magyar	4.60—4.70
Z a b, magyar kereskedelmi	6.75—6.85

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. április 2-án.

Magyar aranyjáradék 4%	121.50
Magyar koronajáradék	98.80
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	123.75
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.25
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	121.25
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.10
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.—
Magyar nyeremény sorsjegy-kölcsön	160.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	142.—
Osztrák járadék papírban	100.75
Osztrák járadék ezüstben	100.75
Osztrák járadék aranyban	122.25
Osztrák korona járadék	101.—
1860. osztrák államsorsjegyek	147.25
Osztrák magyar bankrészvény	980.—
Magyar hitelbank részvény	433.50
Osztrák hitelintézeti részvény	375.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	350.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	955.—
Német birodalmi márka	58.85
London vista	120.60
Páris vista	47.82
20 márkás arany	11.78

Felelős szerkesztő: SZABÓ LÁSZLÓ.

Eredeti asztali-, peccsenye- és pezsgő-borok.

JANKY ANTAL

Nagyváradon

felhívja a t. cz. közönség figyelmét gazdag választéku eredeti hamisítatlan boraira, raktáron van a villányi csász. és királyi főhercegi pinczéből Villányi veres- és Burgundi fehér borokból, az Andrényi Kalmán utóda czég Ménés hegyaljai többfajta veres- és aszu, Adolfo Pries malagai bortermelő, spanyol Malaga, Madeira, Scherry, Oporto és Lacrima cristi egyedüli raktára, Pommery és Greno, H. G. Mumm és társa, Irroir Ernest és Heidsick & Ci valódi francia pezsgő-borok, Törley József és társa Promontor, Littke J. pécsi cs. és kir. udvari szállító, Hubert J. E. pozsonyi pezsgő-gyárak kitűnő borai raktáron vannak és lehető legjutányosabb áron kaphatók.

Ajánlja még saját termésű 1888-ik asztali, Rajnai és Olasz rizling üvegelt, kitűnő borait. 72 10—10

Köszegen

Dr. Dreiszker J. sanatoriuma és vizgyógyintézete

márczius hó 30-tól nyitva.

Rendszer: PRIESNITZ és KNEIPP.

Villanyozás, massage, gyógytornászat, diätetikai eljárás.

Teljes ellátás.

Igen mérsékelt ár. Gondos orvosi felügyelet.

Prospektus ingyen.

Az igazgatóság.

Nemes rákok.

Jótállok, hogy élve érkeznek meg. Naponta friss küldemény egy postakosárral utánvétellel és vámmentesen.

40 drb óriás solo rák 5 frt.

60 „ óriás rák 4 frt.

100 „ leves rák 3 frt. 89 2—9

Haller B. STANISLAU, 31. sz. Galiczia.

EGYHÁZI NYOMTATVÁNYOK.

Szent László-könyvnyomda részvénytársaság

Telefon összeköttetés.

Nagyvárad, Apáczá-utca 3. sz.

Telefon összeköttetés.

A nagyérdemű közönség, szives tudomására hozzuk, hogy **könyvnyomdánk** mellé

PAPIRRAKTÁRT

rendeztünk be, ahol *bármily mennyiségben* mindennemű

IRODASZEREK

beszerezhetők.

Raktáron tartunk: Mindenféle *irodai papirokat, levélborítékokat, kockás és sima üzleti levélpapirokat, csinos és különféle dobozokban levélpapirokat, csomagoló papirokat, esipkézett színes papirokat, rajz-papirokat iskolák és (Wathman-féle) mérnökök részére fényezett (pauza) vásznat. Csinos névjegyek nagy választékban, bál meghívók, tánczrendek, eljegyzési, menu-kártyák, gyászjelentések, továbbá iskolák részére irkák, gyakorlat-füzetek, rajztömbök, noteszek, imakönyvekbe szent-képe stbst b.*

Kitűnő minőségű

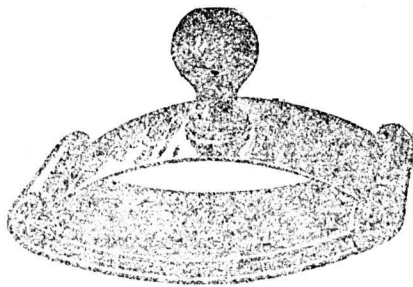
alluminium-, aczél- és bronz-tollakat.

Tollszárakat.

I r ó n t.

Itatóspapírt és porzót.

Tentát és tentatartót.



Ez alkalommal van szerencsénk tisztelettel felhívni a nagyérdemű közönség figyelmét kitűnően felszerelt

KÖNYVNYOMDÁNKRA,

ahol mindennemű nyomtatványok: u. m. hírlapok, művek, oklevelek, részvények, sorsjegyek, továbbá takarékpénztári, ügyvédi, közjegyzői és kereskedői nyomtatványok olcsón és pontosan elkészítetnek. Színes kivitelben üzleti-kártyák, számlák és körlevelek.

Kivánatra mintákkal és árjegyzékkel (vidékre is bérmentve) szolgálunk.

Levélpapíros dobozokban 30 krtól 1 frt 50 krig.